

1995

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Юність в інших
завше загадкова.
А своя — проста була чи ні?
Це ж вона уперто
й гарячково
Відкривала істини смішні.

Це ж вона,
нестримана й криклива,
Повна вихвалень і недовір,
В поєдинки
рвалася сміливо,
Глуздові часом наперекір.

То чого ж стогнати
кучеряво:
— Що за діти —
хай боронить Бог! —
Юність має
на тривоги право,
Що ж то і за юність
без тривог!

Всі, хто живе з тривогами
— студенти за віком і духом
— нещодавно відзначили
свято, Міжнародний
студента. Здоровимо вас!

Матеріали про це читайте на
4 і 5 сторінках
сьогоднішнього "Резонансу".

У ВЧЕНІЙ РАДІ СумДУ

Питання порядку денного, що розглядалися на жовтневому засіданні, виявились настільки непростими, що деякі з них довелося перенести на майбутнє — про перейменування кафедри "Електронне машинобудування" і пов'язану з ним проблему вибору нового завідувача нової кафедри.

Одного ж засідання вистачило, аби вирішити питання, пов'язані з науководослідною роботою в університеті та шляхами її подальшого розвитку і підвищення ефективності.

У нас задзвонив телефон...

Нарешті закінчилися довготривалі митарства редакції газети "Резонанс", пов'язані з телефонним зв'язком. Раніше ми широко й детально описували наші можливості, вірніше абсолютні неможливості, кудись додзвонитися. Віднедавна все змінилося. В редакційному кабінеті запрацював телефон. Працює чітко й якісно: і ми можемо чути тих, хто телефонує до нас, і нас можуть чути. Ця приємність призвела й до невеличкої прикраси — змінився телефонний номер, а не всі ще його знають. Тож сповіщаємо:

33-56-96

Доповідав проректор з наукової роботи В.А.ХВОРОСТ.

Цікавим виявилось і питання про міжнародне співробітництво СумДУ. Чимало болючих і нагальних проблем підняла у своїй доповіді завідувачка відділу міжнародних зв'язків М.М.ДУДЕНКОВА.

На цьому ж засіданні підбито підсумки багаторічної епопеї щодо стосунків між університетом та артучилищем і визначення статусу останнього. Чимало питань знято "Постановою" Кабміну України №547-548 від 52.07.95., про організацію виконання якої й доповідали ректор СумДУ І.О.КОВАЛЬОВ та начальник артилерії В.О.КОЛЕСНИК. Втім, останньої крапки так і не поставлено.

У НАУКОВО- ТЕХНІЧНІЙ РАДІ УНІВЕРСИТЕТУ

Кілька років поспіль на різного роду засіданнях, в різних кабінетах і аудиторіях, а також на сторінках "Резонансу" точаться розмови про розробку автоматичної системи управління (АСУ) "Університет" на базі локальних обчислювальних систем. Звернулася до цього питання і науково-технічна рада. На останньому її засіданні з цього приводу доповідав завідувач кафедри прикладної математики, доцент В.О.ЛЮБЧАК. Звіт прийнято до відома. Рекомендовано продовжувати роботу. Як тільки вона закінчиться, ми детально поінформуємо своїх читачів.

На цьому ж засіданні завідувач кафедри теоретичної фізики, професор В.В.КУЛІШ звітнував про виконання держбюджетних науководослідних робіт "Ефект супергетеродинамичного підсилення електромагнітних хвиль у неврівноважених плазменних системах".

Взагалі про стан науковоінформаційної діяльності в нашому університеті детально доповіла заввідділом бібліотеки Н.М.ПРИХОДЧЕНКО. Питання це не могло не цікавити всіх присутніх, а тому й викликало відповідну реакцію.

Хочеш бути завжди в курсі,
Що і як у нашій вузі?
Не втрачай даремно час —
Передплачуй "Резонанс".

Передплатити "Резонанс"
на весь 1996 рік
можна

безпосередньо в редакції газети
та деканатах (для студентів).
Для цього потрібно

200 тис. крб.

ПРОПОНУЄТЬСЯ ЗЕМЛЯ

Вельмишановні викладачі та співробітники!
Згідно з вашими численними проханнями профкомів університету вдається вирішити питання про виділення земельної ділянки під сади-города. знаходиться вона в селі Глибному Краснопільського району на віддалі 28 кілометрів від Сум. Дістатися туди можна як залізницею, так і автобусом. Немає проблем і у власників автомашин — під'їзна дорога з асфальтно-авієвим покриттям прокладена безпосередньо до ділянки.

Виділятиметься по 0,12 га з правом будівництва потрібних вам об'єктів та приватизації. Останнє особливо важливе. Адже протягом останніх трьох років, згідно з діючим рішенням облвиконкому, земля виділяється тільки на один сезон під городи. Отже, це практично остання можливість стати власником землі та ще й недалеко від обласного центру.

Місце, де пропонуються ділянки, напрочуд мальовниче: розкинулося між лісами і озер. Ландшафт рівний. Є висновок лабораторії про хімічний склад ґрунту. Він цілком відповідає нормам.

Скористайтеся можливістю!

ПРОФКОМ

Основна робота по створенню підготовчого відділення лягла на плечі його першого завідувача, тодішнього викладача кафедри загальної та експериментальної фізики С.П.Рощупкіна. Зараз Сергій Павлович хоч і працює провідним науковим співробітником Інституту металофізики НАН України, захистив докторську дисертацію, — але продовжує навчати студентів, працюючи в університеті за сумісництвом. Завдяки йому на підготовчому відділенні закладені традиції високопрофесійного, відповідального ставлення до своєї праці. Теплими словами хочу згадати і перших викладачів відділення, а було їх лише 4: Марія Тимофіївна Шкурко, Алла Вікторівна Роденко, Наталя Євгенівна Севидова, Лариса Іванівна Шелест. Вони й зараз працюють у різних підрозділах університету. Так, Марія Тимофіївна — на кафедрі математичного аналізу, Алла Вікторівна — на медичному факультеті з іноземними студентами. Лариса Іванівна та Наталя Євгенівна і досьогодні залишаються вірними підготовчому відділенню. Сім років своєї трудової діяльності віддала ПВ Надія Семенівна Філоненко, нині — заступник завідувача навчального відділу.

Спочатку підготовче відділення функціонувало як філія ПВ Харківського політехнічного інституту, а статус самостійності набуло в 1988 році. Згідно з Законом України про освіту, основною

ДОПОМОГТИ СТАТИ СТУДЕНТОМ

Підготовчому відділенню
нашого вищого навчального закладу
виповнилось 10 років.

З цього приводу ми запросили до слова
доцента, декана відділення
Анатолія Сергійовича ОПАНАСЮКА.

метою його діяльності було надання допомоги при вступі до вищих навчальних закладів працюючій молоді. Й у перші роки 50 відсотків нашого контингенту склали хлопці, звільнені в запас зі Збройних Сил.

Ішли роки. Розширювався й ріс наш вуз. Змінювалося відділення. Був відкритий набір на економічний факультет. Згодом — на медичний. З 1993 року розпочато навчання слухачів на повноплатній основі, що сьогодні дає відчутний внесок у матеріальне забезпечення університету.

У 1994-95 навчальному році ми готували слухачів по трьох групах спеціальностей: технічній, економічній та медичній. Всього у нас навчалось 140 юнаків і дівчат, 17 з яких мали червоні дипломи, золоті та срібні медалі, а 53 — зараховані на місця з повноплатною основою. Заняття у 8 групах проводили 24 викладачі з 6 кафедр СумДУ. Студентами

стали 109, трое з них на повноплатній основі. Сьогодні майже 95 відсотків слухачів підготовчого відділення навчаються за договорами з різними підприємствами.

Коротко зупинюся на результатах нашої 10-річної роботи. 993 слухачі розпочинали у нас навчання. Деякі з них переривали його у зв'язку з призовом на дійсну строкову військову службу. Деякі взагалі не витримували напруження навчального процесу, або змінювали свій фах. Отже, студентами вузу стали 682 слухачі, які за час навчання на ПВ значно підвищували свій загальноосвітній рівень. Про це красномовно свідчить той факт, що відсоток відрахувань з числа студентів менший серед наших випускників, ніж середній по вузу. Багато добрих слів чують у свою адресу від колишніх слухачів і викладачі відділення, і співробітники деканату, що є найкращою оцінкою нашої роботи.

Зараз на підготовчому відділенні час прийому документів. Справи йдуть непогано: на 20 листопада подано заяви від 144 чоловік, 40 із яких виявляють бажання вчитися на повноплатних місцях. А це — недешево. По всіх спеціальностях склалася конкурсна ситуація. Тож е з кого вибирати. Ті, хто пройдуть співбесіду, з 1 грудня почнуть навчання. Серед них буде й тисячний. Ким же ти будеш, тисячний слухач ПВ?..

Чи для нас міжнародний рівень

Все більше й більше навкруги розмов про важливість економічних й інших зв'язків для розвитку країни. А як справа з міжнародними зв'язками у нас? Це і спробували ми з'ясувати у розмові з завідувачкою міжнародного відділу СумДУ М.М.ДУДЕНКОВОЮ.

— Марино Миколаївно, в якому стані зараз університетська система міжнародних зв'язків? Чи є тенденції до змін, розвитку?

— Стан задовільний. Попри всі труднощі дещо вдалося зробити. Наприклад, за останні роки прийняли у себе понад 10 зарубіжних делегацій: дві — із США, три — з Польщі, дві — з Німеччини, по одній із Голландії, Японії та Швейцарії. Всі вони тим чи іншим чином призводили до співробітництва (читання лекцій, ділові та наукові контракти тощо). І наші науковці бувають за кордоном — понад 60 чоловік. Щоправда, декілька важливих відряджень, які були вже підготовлені нашим відділом, з різних причин зірвалися. Шкода. Нещодавно, звітуючи на вченій Раді, я акцентувала увагу, що надзвичайно рідко їздить за кордон наше керівництво. Це негативно відбивається на перспективах наших зв'язків, бо хто як не ректор чи проректор може дати конкретні відповіді на питання, що стосуються навчального й наукового процесів, фінансів вузівських. А без чіткої уяви про партнера, без певних гарантій, які може дати лише керівництво вузу особисто, закордонні партнери не дуже-то поспішають підписувати меморандуми про співробітництво. А якщо попередньо домовитися керівництвом, то реалізувати їх домовленість нам значно простіше. Це ж стосується і необхідності присутності провідних наших фахівців у тій галузі, по якій укладається угода.

— Наскільки тісні й міцні вже встановлені зв'язки?

— Коли заходить мова про співробітництво з іноземними ву-

зами, то автоматично згадуємо університет в Карлсруе (Німеччина), Голландський університет, Національний університет Коста-Ріко, училище Сен-Жан (Канада) й інші. Але ж слід враховувати те, що зв'язки ці тримаються на особистих контактах професорсько-викладацького складу, тоді як офіційних, документально закріплених контактів у нас поки що немає.

— Чи є можливості змінити таке становище?

— Особисто я бачу неабиякі перспективи на шляху більш активної участі СумДУ в різних міжнародних програмах та фондах — таких, як програма Британської Ради (навчання й дослідницька робота в Англії, Соросівська програма, Програма стипендіального фонду імені Едмунда Маски, UNTAS, TEMPUS тощо. Незважаючи ні на які перепони, треба — і ми будемо цього добиватися — заявляти про себе самим. Так, перешкоди й тут серйозні. Не з нашої вини, як правило, запізнюємось взяти участь в різноманітних освітянських програмах на отримання грантів, на стажування, курси, кандидатські або докторські дисертації, науково-дослідну роботу за кордоном. Особливо боляче й образливо, коли на перешкоді нам стають свої ж земляки — зокрема з міського ВВіРу. Раз по раз мусимо доводити, що закордонні паспорти потрібні університетівцям не для базарних воєжів. Та й ті вимоги, які пред'являє наша влада до запрошень, не завжди знаходять розуміння в закордонних партнерів.

— І фінансове питання — найболючіше, як і для всіх нас. Як тут перспективи?

— Поки що мінімальні. Допомогти обіцяє багато хто, а коли доходить до діла, то з'ясується, що наш вуз — установа державна, надати ж допомогу можна лише неурядовим структурам. Існує ще безліч обмежень (мало відомих широкому загалові), завдяки яким не маємо права багато на що навіть тоді, коли допомогу нам пропонують цілком щиро. Тому треба використовувати будь-яку законну щілину для отримання валютних коштів. В основному це — особисті контакти між університетівцями й спонсорами, якими ми так не любимо ділитися з ближнім. А в даному випадкові, мабуть, варто це робити — для користі загальної справи. Як би там не було, наша робота продовжується, зв'язки зміцнюються. Багато сподівань на краще майбутнє пов'язуємо зі вступом нашого вузу до МАУ (міжнародна асоціація університетів). Це дасть чимало таких необхідних для нас прав. У тому числі й право на отримання міжнародного студентського та міжнародного академічного білетів, що значно скоротить витрати на закордонні відрядження.

Бесіду вів
Василь ЧУБУР.

ВІД ВИБОРІВ ДО ВИБОРІВ...

(а вони кілька разів на рік)

Едуард
Геннадійович
КОЗИН,
кандидат
економічних
наук,
доцент
кафедри
фінансів.

Згідно з рішенням Центральної виборчої комісії, на 10 грудня призначено вибори до Верховної Ради по тих 45 округах України, де раніше з різних причин вони не відбулися. До цього числа входять і Суми зі своїми двома округами:
Зарічним №343 і Ковпаківським №344.
Закінчилися висунення та реєстрація кандидатів, розпочалася передвиборна агітація.
Серед шести претендентів на один депутатський мандат по Зарічному виборчому округу — два представники нашого університету.
Доцент кафедри фінансів Е.Г. КОЗИН і доцент кафедри українознавства Л.М. МОРДОВЕЦЬ.
Аби ближче познайомити з ними наших читачів — потенційних виборців — ми зустрілися з претендентами й запропонували відповісти ось на ці чотири запитання.
1. Як Ви почуваете себе в ролі претендента?
2. Ваше ставлення до нинішньої Верховної Ради?
3. В разі обрання на що плануєте націлити свою першочергову роботу?
4. Побажання колезі-суперникові?

Леонід
Михайлович
МОРДОВЕЦЬ,
кандидат
історичних
наук,
доцент
кафедри
українознавства

3
заб. трап

1. Впевнено. Це моя четверта виборча кампанія. Досвід трьох попередніх дає мені повну впевненість у власних силах. На зустрічах виборці висловлюють свої прагнення та побажання, які повністю співпадають з моїми думками і з наміченою мною програмою дій. Впевненості у ролі претендента на депутатський мандат надає і ясність мети, завдань та методів їх досягнення. Хочу підкреслити, що головна моя мета — розробка економічних механізмів і важелів у соціальному захисті населення народу України. Досвід роботи народного депутата СРСР, викладача ряду економічних дисциплін, генерального директора страхової компанії "Суми-АСКО" буде направлений на вирішення означеної вище головної мети.

2. На сьогодні Верховна Рада являє собою "один великий постійнодіючий всеукраїнський мітинг". Всі кричать, що потрібно робити і те і те, але майже ніхто не говорить — як потрібно робити, як вивести Україну з кризи. Тут, принаймні, дві причини:

перша — нерозуміння більшістю депутатів механізмів підйому економіки України, оскільки немає відповідної професійної підготовки, депутати не володіють основами економічних знань;

друга причина — небажання окремих політичних партій виводити Україну з кризи, оскільки в "темній воді вони ловлять свою смачну рибку". Ця частина депутатів живе за принципами — чим гірше, тим краще; геть Президента тощо. Хто ці депутати і які це партії? На це питання викладачі й студенти нашого університету самі дадуть відповідь. Я ж, при потребі, відповім на загальних зборах співробітників СумДУ.

3. У випадку обрання — всі сили і знання віддам розробці економічних механізмів соціального захисту народу України. І в першу чергу — дітей, інвалідів, пенсіонерів. Якщо держава не шансує минуле, не турбується про сучасників, не береже дітей — у такої держави нема майбутнього, і вона приречена на повний крах. А цього допустити не можна.

Хочу підкреслити, що головне завдання будь-якого депутата — особиста, професійна, кваліфікована участь у розробці законів. Якщо депутат не здатен сам написати Закон, то він перетворюється в балакуна на "всеукраїнському мітингові".

4. Я бажаю і колезі-суперникові, і всім суперникам найголовнішого — здоров'я та щастя. А також — пам'ятати завжди, яку велику відповідальність бере на себе депутат. Відповідальність за мільйони людей.

3

1. Закон про вибори народних депутатів України передбачає перебування пошукувача на депутатський мандат у двох якостях — претендента і кандидата. Претендентство розпочинається з висунення того чи іншого громадянина України (групою виборців, політичною партією, трудовим колективом) претендентом на кандидата у депутати і закінчується реєстрацією його окружною комісією як кандидата після збору не менше 300 підписів виборців і пред'явлення усіх необхідних документів. Закінчується ж кандидатство після голосування... Тому про нинішні почуття краще поговоримо після 10 грудня.

2. До нинішнього парламенту ставлюсь реалістично. Він є віддзеркаленням нашого суспільства — суперечливого, соціально і політично різнопланового, конфліктного. Воно не може бути кращим, не може бути гіршим. Таким, до речі, буде й наступний парламент. Після підписання Конституційної угоди повноваження Верховної Ради суттєво обмежені, чим взято курс на створення авторитарного режиму президентської адміністрації як у центрі, так і на місцях

3. Обраний 10 грудня депутат опиниться у своєрідній ситуації, адже парламент у своєму нинішньому складі працює півтора роки. Тому новообраному доведеться швидко адаптуватися у такій ситуації. Оскільки я представляю Соціалістичну партію України, то мої дії будуть спрямовані на реалізацію положень Програми запобігання національній катастрофі. Це — зупинення падіння виробництва, суттєва корекція реформи в інтересах людей праці, а не "жирних котів", прийняття нової Конституції України. Що до змісту Основного Закону, то я прихильник парламентської, народно-демократичної республіки, а не президентсько-диктаторської.

4. Оскільки ми з Едуардом Геннадійовичем дотримуємося діаметрально-протилежних поглядів на мету і шляхи реформування України, то побажання Козіну-кандидатові нехай висловлять його виборці. Я ж не належу до його електорату, то побажав би Козіну-депутату успіхів у царині науково-педагогічній та страхово-бізнесовій, де успіхи у нього, мабуть, значні.

Потрібно нам це чи ні?

Міжнародний День студента планом його святкування був помножений на два, бо в перший, 17 листопада, часу вистачило тільки на заходи у вузах, тобто на місцях, та концерт і дискотеку в баранівському профілакторії "Ровесник". Там зібрались студентський актив та представники керівництва 4 вузів: СумДУ, сільськогосподарського, Сумського та Глухівського педагогічних. Отож вранці другої половини Дня студентів, 18 листопада, сіли ми за "круглий стіл", в якому брали участь ще й керівники області у справах молоді та спорту. Власне, вони й були організаторами зльоту студентської молоді. Слід відзначити — все, що відбувалось, було на належному рівні: не нав'язливо, продумано, змістовно... В тому числі й "круглий стіл".

Щоправда, концерт, як на мій смак, зробили концертом саме наші університетівці. Аби не "Запасний вихід" та "Ексцентрик", все виглядало б досить бліденько. Що ж до "круглого столу", то він виявився з багатьма гострими кутами студентського життя. Основні питання, які там обговорювались, стосувались гуртожитків, будзагонів, служби в армії, вступних іспитів, ставлення до фізкультури та спорту тощо. Брали участь — чи то язиком, чи то вухами — близько 200 чоловік, із яких 60 — наші.

Проректори вузів поділилися своїми бідами: відсутність належного фінансування, проблеми з теплом та енергією, замороженість будівництва навчальних корпусів тощо. Вони знайшли розуміння у присутніх. Як і ствердження проректора сільгоспінституту Ю.А.Злобіна, що головна проблема сьогodнішньої вищої освіти — професіоналізм не у вузькому, а в найширшому значенні цього поняття. Вуз повинен формувати в студента не лише спеціальні навички, а й систему сучасних поглядів, яка б позитивно впливала на все його майбутнє життя.

Наш рідний проректор М.І.Волков інформував про те, як вирішена проблема служби в армії — студенти отримуватимуть офіцерські знання на кафедрі військової підготовки. Але взагалі проблема зі службою в армії так і залишається одною з найбільш чужих. При розмові на

гуртожитські теми думки дещо розділилися. Студенти стверджували, що в таких гуртожитках жити взагалі не можна. Керівники вузів виправдовувалися тим, що держава вже два роки поспіль не виділяє коштів на ремонт, і в свою чергу звинувачували студентів у невмінні поводитися належним чином з тим, що мають, долаючи все недоламане поколіннями попередніх мешканців.

Скажу без зайвої скромності: на "круглому столі" університет виокремлювався із загальної округлості в багатьох питаннях. Окрім військової служби студентів, яка зі всіх чотирьох вищих навчальних закладів області вирішена тільки в нас, наш проректор міг похвалитися й будівельними загонами. Студенти СумДУ ще мають змогу заробляти в них гроші. Кілька років підряд, наприклад, вони працюють в Тюмені. Ця інформація викликала пошвавлення в другій, тобто студентської половини зльоту. А от у першій, прездівській, знайшовся й критик такого підходу — заступник начальника обласного управління освіти В.К.Кузнецов закликав більше не їздити за російський кордон. А де в нас, в Україні, студенти можуть заробити гроші, він адреси не назвав. Краще ми виглядали й у інших питаннях, що стосуються студентського дозвілля.

Тепер повернуся до головного, як на мене, питання зльоту — створення обласної молодіжної організації. І самому з цього приводу поставити питання — а чи потрібна така організація студентам універсу? Досвід показав, і я про це уже говорив вище, що в плані позанавчальної роботи наш вуз стоїть на кілька порядків вище від своїх колег. Якщо ж створювати молодіжну організацію на нашій базі, то доведеться ділитися набутками з усіма вузами, й із усією молоддю області. І ділитися не лише КВіКами, вечорами відпочинку (що, можливо, не так уже й погано), але ділитися й будзагонами, табором у Гурзуфі. А не дуже хочеться, бо все, що в нас є, зроблено не одним поколінням нашого рідного вищого навчального закладу. Тож існує думка, що якщо й робити якусь організацію, то потрібно чітко визначити її функції, матеріальну базу, джерела прибутків, механізми впливу тощо. Хоча виникає в мене й інший сумнів: поговорили-поговорили, та й забули...

Паша,
студент університету.

НАЙЦІКАВІШЕ — НАЧИНКА

Святкування Міжнародного дня студентів розпочалося в СумДУ з вітання представниками студактиву широкого загалу студентства, яке перебувало, як йому й належить, в аудиторіях, на лекціях, семінарах. Вітаючи бажали всім "гризти граніт науки так, аби уламки знань не вилазили боком", а ще — "пар не лише навчальних, але й весільних". Поздоровляли — й піснями, у виконанні наймолодшої частини фольклорного ансамблю "Калина" у складі Миколи Михайличенка, Віталія Янова, Юлії Москаленко, Оксани Токар, інших. Була й матеріалізована, так би мовити, частина поздоровлень: пухкі, свіжі, запашні пиріжки, в яких — як і в навчанні — начинка невідома на смак доти, доки не розкуштуєш. Не забули і про ректорат: завітали, привітали, пригостили...

Під час великої перерви у фойє головного корпусу відбувся мітинг, де студентів привітав з їх святом проректор з навчальної роботи М.І.Волков, а також — начальник відділу позанавчальної роботи Р.В.Абрамів.

Влас. інформ.

Податок на любов

Румунська влада примусила своїх студентів до такого стану, що останні вийшли ранком 24 жовтня на вулиці Будапешта, пройшли колоною до будинку уряду й усілися перед ним на досить-таки холодний асфальт. Сиділи парами, оскільки протестували саме проти запровадження податку на студентські сім'ї та втручання урядом у процес навчання в університетах взагалі. Поліцмени повагом проходили повз сидячих незадоволених закоханих, але ті протестували цивілізовано.

Зустрічатися... не зустрічатися... зустр...

Старе, як світ: юність — пора кохання. Ніхто і ніколи перед ним не встоював. Найчастіше цей "вірус" вражає студентів. І хоча він приємний, у той же час і небезпечний. Адже до дівчини потрібно залицятися, добиватися її уваги. За цим стоять гроші. Та й чималі. А стипендія далеко не кожного "жениха" перевалює за мільйон.

Отже, ви збираєтеся на побачення. Зрозуміло, з порожніми руками не підеш. Потрібні, принаймні, квіти. Навіть у період, коли за ними, образно кажучи, не видно було базару — одна гвоздика коштувала 70-100 тис. карбованців. Про ціни сьогodнішнього дня, наприклад, на троянди — і згадувати страшно. Жодної стипендії не вистачить.

Як би там не було, та ви все ж зустрілися з дівчиною. Куди потім можете з нею піти? Стандартний варіант — кіно. Квиток на звичайний американський еротобойовик (інших фільмів просто не демонструють) — півтори сотні тисяч. Тобто, харчуючись місяць виключно повітрям, ви можете собі дозволити тричі (максимум!) повести дівчину в кіно. Правда, ще трапляються пільгові ранкові сеанси. Але ж яке побачення — вранці?!

Другий варіант: можна посидіти з коханою в кафе за філіжанкою кави по 30-50 тисяч, або порцією морозива за таку ж ціну. При цьому абсолютно не помічати шампанського, шоколаду, лікеру, інших дорогих смачностей.

Ще один варіант — театр. На останньому ряду балкона квиток порівняно недорогий — 50 тисяч. Однак потрібно забути про партер: там від 200 до 130 тисяч. І звичайно ж — остерігатися буфету. Тістечко й склянка напою витягнуть з вашої кишені 100-тисячну купюру. Проходять у нас і концерти зірок. Кіркоров, наприклад, за себе просив 3 млн., Кікабідзе — півтора млн., а Люба Успенська заправила аж 12.

Є ще один варіант: просто походити вулицями, завернути до скверу. Ще тижнів зо три тому це була романтика. Сьогodні ж, якщо дівчина й згодиться на таке, то через пару годин ви змушені будете або відігрівати її гарячою кавою, або йти під якийсь дах. (Ціни про це — дивись вище). Та й комерційні кіоски, як на лихо, на сумських вулицях трапляються частіше, ніж привітні обличчя. А в тих кіосках — і морозиво, і цукерки, і банани... І ціни ж — 100, 200, 300... Продовжувати?

Невтішний підсумок виходить: закохуватися студентів — явно не по кишені. Однак із подивом спостерігаємо, що хлопців і дівчат, які ходять, тримаючись за руки, коридорами нашої альма-матер — аж ніяк не менше, ніж раніше. Не зменшується й кількість тих, хто обнімається, цілується... Може, справа не в грошах?

ДЕБЮТИ...

ДЕБЮТИ...

Цьогорічний "Золотий інтеграл" був дебютантським у багатьох відношеннях. Крім того, що традиційно учасниками його були першокурсники, готували його також дебютанти — нові працівники студентського клубу Олена Рогоз та Алла Тимошенко. До того ж Олена дебютувала ще й у ролі ведучої конкурсу, з якою справилася досить вправно. А ще ж — пригадаймо — вперше вийшли на золотоінтегральну сцену і такі факультети, як інженерний, фізико-технічний і механіко-математичний, адже минулого року таких не було.

Можна б і продовжити перерахування дебютних моментів, але досить. Головне, що нова течія і нова смуга в райдужній історії аматорства нашого вузу виявилася не менш свіжою та різнобарвною, ніж у попередні роки. А де в чому — навіть яскравіше. Зокрема, поширилися, в порівнянні з минулими роками, жанрові рамки: з'явилися номери циркового (Марина Бородай, інженерний факультет) та естрадно-ексцентричного (мелодія з "Лебединого озера" П. Чайковського виконана на... порожніх пляшках, як на ксилофоні) характеру. Дещо більше, ніж звичайно, було й театралізації при виконанні пісень та різних сенок, від чого видовищно конкурс тільки виграв. Що не могло не відбитися й на атмосфері глядацького залу, до речі, вщент переповненого. Боротьба точилася навіть за кожен сходинку міжряддя.

Захоплююча ж боротьба на сцені завершилася перемогою інженерного факультету. Крім згаданого вже вище циркового номера, варто відзначити жанрову сценку "Вкушений" у виконанні Сергія Ізюмини та Ганни Рябової, бальні танці "Румба" й "Ча-ча-ча" у виконанні Євгена Зарічняка з партнершою, музичні номери, серед яких особливо сподобалась юна

бандуристка. Готували до конкурсу команду п'ятикурсники Михайло Шамін та Андрій Седько. Не порушилась ця традиція — допомоги старших молодшим — і в інших командах.

Другими стали першокурсники механіко-математичного факультету, головним козиром яких були саме музичні здібності — чудово грали на флейті, гітарі, скрипці, шумових інструментах (маракас). Тут підібрались аматори, багатостатники, здатні виступати одразу в декількох ролях. Так, Дмитро Горських грав на скрипці, читав монолог і був ведучим своєї команди, а Сергій Буренков — грав на флейті, виконував пісні та частівки, які, до речі, написала також учасниця команди, співачка Світлана Зарва.

Третє місце вибороли медики. "Танець маленьких лебедят" не залишив у залі байдужим жодного глядача. Ще б пак! Хлопці робили "Па" лебідок, а свої, чоловічі, ролі віддали дівчатам. Це треба було бачити... Мабуть, зачепили за живе і сценка "В переповненому тролейбусі", пантоміма "Перша операція".

Четверте й п'яте місця поділили команди економічного та фізико-технічного факультетів. Якщо в середньому призери представили на конкурс по 8-9 сильних номерів, то аутсайтери лише по 4-5. Ні, слабких серед них не було. Ті, хто взяв участь у конкурсі, заслуговують вдячності, а от рідні факультети їх щось не дуже підтримали. Невже й справді забракло молодих талантів? Призи також були традиційними — торти. Отак поєднання традиції і новаторства сприяли цікавому дебюту "Золотого інтегралу"-95.

Г. КОСТИНА,
директор студклубу.

СВІТЛЕ КОЛО

За будь-яких скрутних часів у людини існує світле коло, ставши в яке вона почуває себе — собою, коли не треба корчитись у тій чи іншій ролі, нав'язаній життєвими обставинами. Особисто для мене таким світлим колом є туристичний клуб. Нещодавно оце повернулася з Криму, де разом з друзями по клубу подорожувала. Скільки вражень, емоцій, думок, сподівань!

Минулого року також була там — йшли від Гангарського перевалу до Ялти. Погода стояла — золотоосіння. Навіть у водоспаді Джо-Джур всі купалися до нескочу. Цього ж року подорожували то під проливним дощем, то під снігом. І добре — чудова нагода для кожного перевірити власний характер. Слабких не виявилось. Похід усім прийшовся до душі. Здружилися ще більше. Одного шкода: погодні умови завадили спуститися в знаменитий Великий каньйон.

Дійшли до Ялти — а прошували цього разу від Бахчисараю — вчасно, як і планували. В Ялті ж погода повернула все, що відібрала в горах: тепле сонце, зелень, м'язову розкутість. Дехто навіть у морі відважився покупатися. Нікітський ботанічний сад відвідали, інші визначні місця.

Мета цієї замітки — не лише поділитися враженнями від походу, а й подякувати всім, хто так чи інакше причетний до організації подібних заходів, після яких хочеться жити, а відтак — і вчитись.

Олена ЛИФЕНКО,
економічний факультет.

23 листопада в актовому залі університету, в рамках святкування Дня студента, пройшов КВіК між англійськими підгрупами спеціальності "Переклад". Три команди змагалися за звання кращої.

Все було як у справжнісінькому КВіКові, який ми звикли бачити на телеекрані: розминка, конкурс на кмітливість, музичний конкурс, домашнє завдання. Було й журі — викладачі кафедри англійської мови, і гості — учні гімназії. І в той же час наш суттєво відрізнявся: все проходило на англійській мові. На жаль, уболівальників було мало, оскільки всі наші студенти були задіяні у виставі. Саме у виставі! Бо все, що відбувалося на сцені, скидалося на театральне дійство. Команди не стільки прагнули вибороти перше місце, скільки розкрити себе, показати свій акторський талант, а не просто студентів-першокурсників, які непогано володіють англійською мовою.

З перших же хвилин дійства жвавість і артистизм перевершили всі очікування. Герої поводили себе так, ніби вони студенти не СумДУ, а театрального інституту. Згадаймо розминку команд "Marvelous seven" і "Doktor Sandfors family", музичний конкурс команди "Dream Team", виступ усіх трьох команд у конкурсі "Реклама" і домашньому завданні "Українці у Великобританії". Про всі ці конкурси писати можна дуже багато, але повірте нашим чотирьом словам — це потрібно було бачити. Ті, хто бачив, підтвердить. Як і те, що перемогла команда "Doktor Sandfors family" — підгрупа Т.В.Маяк. Другими були "Marvelous seven" — підгрупа Є.В.Корінь. Третіми фінішували "Drum Tim" — підгрупа В.Т.Дгебуадзе. Але, як

сказала завідувачка нашої рідної кафедри германської філології С.О.Швачко, — перемогла дружба.

Привіз за краще виконання ролі цього разу не було. А треба б. І нагородити, на наш погляд, так: за кращу чоловічу роль —

Звичайна геніальність

Оля Радченко (головнокомандувач жіночого підрозділу); за кращу жіночу роль — Міша Пермінов ("жагуча" медсестра); за кращу комедійну роль — Наталя Сергієнко (бабуся-бабусечка); за кращу другорядну роль — Таня Тур ("чоловічок-бомжичок"); за кращу дитячу роль — Таня Башмачникова (хлопчик з товариства любителів тварин); за кращу рекламу — Оля Тріщенко (підкорила всіх осліплюючою білозубою посмішкою) та Олена Лаврик (при догляді за шкірою обличчя використовує новий крем "Unkle Ben's"); за краще вокальне виконання — Оксана Шерехова, за кращий синхронний переклад — Роман Калюжний; за кращу епізодичну роль — Ігор Курочкін (мислитель); за краще звукове оформлення — Таня Соколова (хі-хі, ха-ха); за краще музичне прикличчя — Олена Шербальська; кращі ведучі — Іра Склабінська, Оксана Шелехова, Аліна Ворог, Марина Круглова та ще й В.Т.Дгебуадзе.

Безперечно, конкурс веселих і кмітливих проводився заради гумору. Однак він же став і прекрасною можливістю перевірити наше знання іноземної мови. Та й підтвердив слова В.Т.Дгебуадзе, мовлені ним перед початком конкурсу: "Покажіть школярам і самим собі, якими геніями виє, хоча ви і є геніями".

Вадим УСТИМЕНКО, Роман
КАЛЮЖНИЙ, Георгій СУРОВ,
студенти СумДУ.

КОМПЕНСАЦІЙНІ СУБСИДІЇ

Глибоко хвилюючими для співробітників нашого університету, як показує досвід, є питання одержання субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг. Наскільки ця проблема, на перший погляд, проста, настільки ж вона й складна, коли людина починає займатися нею конкретно. Це стало зрозуміло й нашим державним мужам. Тож і з'явилася постанова Кабінету Міністрів України №848 від 21.10.95, якою спрощується сам порядок надання субсидій. Саме на цьому й хочу зупинитися.

Найперше, що слід з'ясувати — хто має право на субсидію? Згідно з означеною Постановою, це поширюється на осіб, які проживають на житловій площі: державного та громадського житлового фонду, в тому числі й у гуртожитках, — на плату за користування житлом; приватизованого житлового фонду та фонду житлово-будівельних кооперативів, — на плату за утримання житла; житлового фонду незалежно від форм власності, — на плату за комунальні послуги.

Субсидії призначаються сім'ям, у яких є різниця між розміром плати за житлово-комунальні послуги, скрапленій газ, тверде та пічне побутове (рідке) паливо і обсягом визначеного обласною держадміністрацією максимального обов'язкового відсотка платежу. При цьому санітарна норма володіння чи користування загальною площею житла та нормативи користування комунальними послугами для отримання субсидій встановлюються, виходячи з розміру 21 кв. м. на наймача і кожного члена сім'ї та додатково 10,5 кв. м. на сім'ю, а для осіб, які проживають в однокімнатній квартирі, — на загальну площу незалежно від розміру квартири.

Сім'ям, у складі яких є працездатні члени працездатного віку, що не працювали і не навчались протягом періоду, за який обчислюється середньомісячний сукупний дохід сім'ї (крім матерів, які доглядають за дітьми до трирічного віку, матерів, які мають 3 і більше дітей до 16 років і зайняті доглядом за ними, осіб, які доглядають за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 16 років, а також за особами, яким за 80), та незареєстровані як такі, що шукають роботу — субсидія не видається.

Субсидія надається одному з членів сім'ї. До складу сім'ї входять: подружжя, його діти й батьки та інші особи, якщо вони постійно проживають з наймачем (власником) житла і прописані на його житловій площі та, як виняток, відсутні члени сім'ї, призвані на строкову військову службу.

Не менш важливим є те, що ж саме включається до сукупного доходу сім'ї для розрахунку субсидій. Коли говорити узагальне-

но — всі зароблені вами гроші. Тепер конкретизуємо: заробітна плата, в тому числі премії, відсоткові надбавки, виплати за сумісництвом, за понаднормову роботу; стипендії, пенсії, допомоги (крім одноразових); доходи від підприємницької діяльності, особистого підсобного господарства (при цьому в особистому підсобному господарстві враховуються отримані доходи із земельної ділянки площею понад 0,06 га); доходи від заняття кустарно-ремісничими промислами, приватною практикою, літературною, музичною, артистичною та іншою творчою діяльністю на підставі даних районних податкових інспекцій про розміри оподаткованого доходу; усі види винагород, які виплачуються з фонду авторського гонорару та за публічне виконання творів; виплата допомоги по безробіттю; доходи від здачі житлової площі в найом; заробіток учнів та студентів, які поєднують навчання з постійною роботою; суми, одержані від різниці продажу й купівлі будівель, земельних ділянок тощо.

До сукупного ж доходу сім'ї не включаються: аліменти, які сплачуються членом сім'ї; цільова одноразова допомога; субсидії на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

Для одержання субсидій громадяни подають до відповідних служб заяву та інформацію про склад сім'ї, забезпеченість житловою площею та комунальними послугами, доходи кожного з членів сім'ї згідно типових форм, затверджених держадміністрацією. Для нарахування субсидій можуть використовуватися відомості про доходи та розміри платежів у вигляді списків, довідок, даних на технічних носіях інформації, одержаних від органів соціального захисту служб зайнятості, інших підприємств та організацій.

Субсидії громадянам надаються за умови пред'явлення розрахункових книжок, квитанцій або аналогічних документів про фактичну оплату житлово-комунальних послуг за попередній період.

Субсидії надаються сім'ям лише на одну квартиру (будинок). Призначаються вони на 6 місяців.

Більш детальну інформацію можна отримати в службах для надання населенню субсидій. Означена на початку моєї статті Постанова Кабміну повністю надрукована в газеті "Урядовий кур'єр" №161-162 від 26 жовтня 1995 року.

О.КРАСНОНОС,
юрисконсульт Сумського університету.

СПОРТ

Традиційно новий навчальний рік розпочався для студентів СумДУ спартакіадою першокурсників. У всіх п'яти видах спорту (футбол, волейбол, крос, шахи, баскетбол) боротьба точилась досить вперта. Проводити паралелі зі змаганнями минулих років практично неможливо, бо змінились і назва, і структура одразу декількох факультетів. Тому скажемо так: перше в своїй історії перемогла команда інженерного факультету, яка в усіх видах, крім баскетболу, виборола перше місце. Другими були першокурсники фізико-технічного. Вони не виграли жодного з окремих видів, зате показали стабільну гру на всіх спортивних майданчиках: були другими в змаганнях з кросу та баскетболу, третіми — з футболу, волейболу, шахів. Бронза — в спортсменів-економістів. Саме вони виграли змагання з баскетболу, а от у поєдинках шахістів та кросовиків змушені були пасти задніх. виправили ж вони становище, ставши другими на футбольному і четвертими на волейбольному майданчиках. Четверте місце — в медиків, які не виставили футбольної команди, що їх і підвело, тому що результати їхніх волейболістів і шахістів (другі місця) давали шанс вскочити в призову трійку. Аутсайдер — команда механіко-математичного факультету. Жодного останнього місця в окремих видах (3 — крос, 4 — футбол, шахи, баскетбол), а в загальному залікові — останнє. Потягнула вниз відсутність

волейболістів. Загальне враження від змагань непогане. Є цікаве поповнення, а значить — є перспектива на те, що команди університету не здадуть свої лідируючих позицій і в змаганнях міського та обласного рівнів.

У рамках спартакіади збірних студентських команд факультетів у спортзалі медиків змагалися тенісисти. Показавши цікаву гру і неабиякий характер, перемогли фізтехівці (готував команду Б.Токарев, заст. декана факультету з фізкультурної роботи). На другому — команда механіко-математичного факультету (О.Літовцев), а треті — економісти (В.Бойко).

Розпочалася обласна спартакіада серед вузівських команд "Гарт". Першими стартували і фінішували змагання шахістів. Наші — переможці! Вітаємо вас, Олександр Супрун, Олександр Величко, Юрій Петрушенко, Андрій Ястреб та Наталя Ткачова. Так тримати!

Незабаром до Харкова вирушить збірна баскетболістів СумДУ, аби взяти участь у змаганнях студентської ліги. Чекають на них непрості іспити. Суперники серйозні. Як і в збірній команди університету з футболу, яка готується до боротьби за кубок міста по міні-футболу. Побажаймо ж їм успіху.

Ю. НЕДАЙХЛІВ

ОПРОВЕРЖЕНИЕ

В прошлом номере газеты (№ 14-15) опубликован материал под названием "Або туди, або сюди, тільки б не на місці". Предоставленный материал опубликован не полностью и с измененным названием. Такие действия, по моему мнению, искажили цель публикации и ущемили авторские права.

Лаборатория
психологии

ВІД РЕДАКЦІЇ: "Опровержение" друкуємо мовою оригіналу. За нашими переконаннями, внесені в згадану статтю зміни були продиктовані суто стилістичними, а не якимось іншими мотивами. Згідно чинного "Закону про пресу" залишаємо за собою право на літературне опрацювання будь-яких матеріалів, що пропонуються до друку.

Перший
відомий
лікар
України-Руси

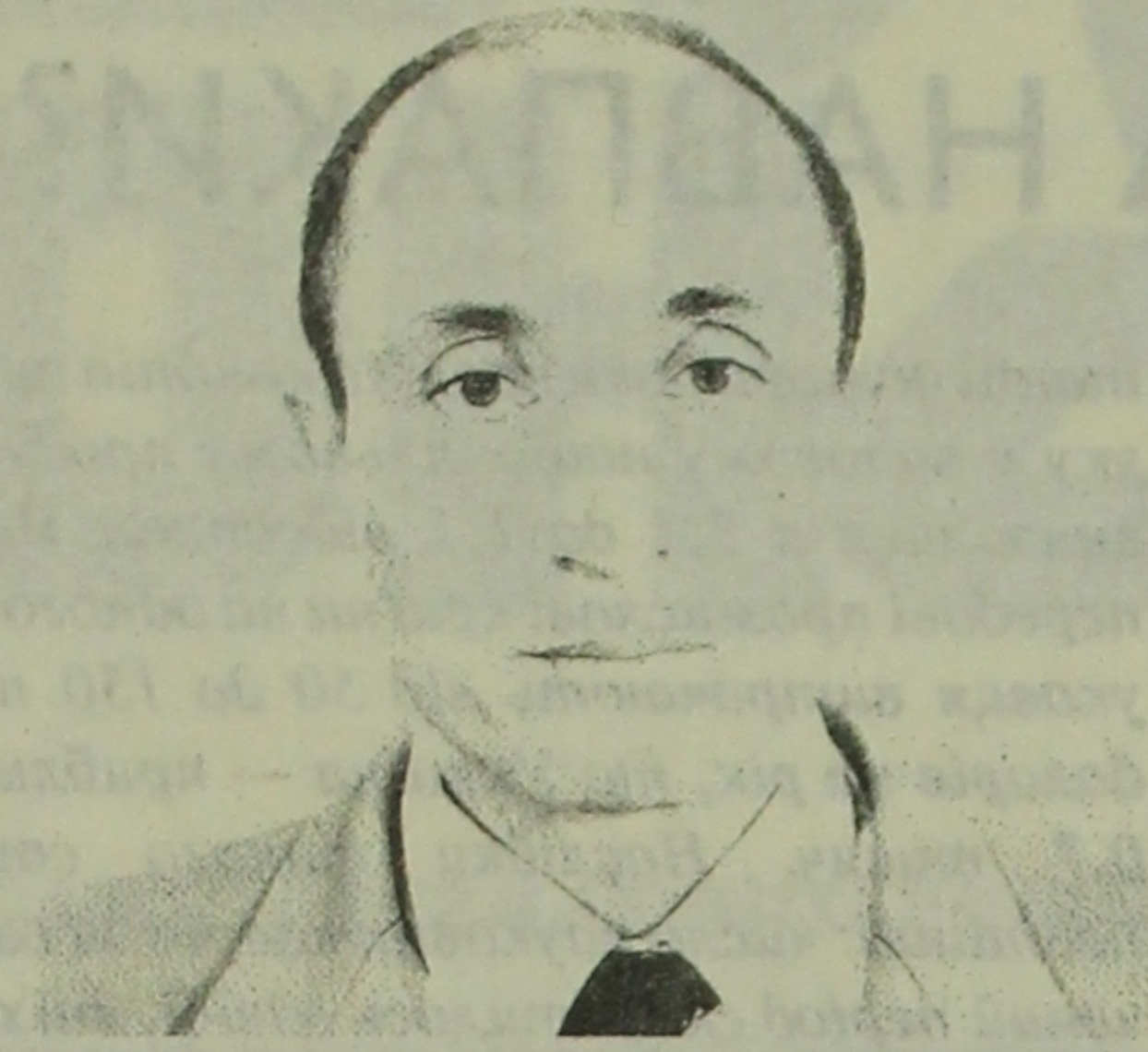
Досить часто і в пресі, і з високих трибун звучить багато дорікань сучасним медикам щодо їхнього користюлюбства, бундючності, байдужості до долі хворого. Де ж витоків цих вад, що торкнулися найгуманнішої з професій, де знайти початок бездушності? Як швидко ми забули про багатовічні традиції вітчизняної медицини, забули всі етичні норми й правила лікарів минулих поколінь, успадковані від предків-колег! Та що казати, забули не тільки їхню велику спадщину, а й їх самих. Втративши зв'язок поколінь, прирікши себе на духовну кризу, ми сидимо, склавши руки, все шукаємо винних, не докладаючи ніяких зусиль до нормалізації становища. Спробуємо заповнити прогалину в нашій історії медицини, озирнутися у минуле.

Киево-Печерська лавра відома в усьому світі, як визначна пам'ятка нашої архітектурної та історично-культурної спадщини. З'явившись у середині XI ст. як один з перших монастирів християнської Русі, Києво-Печерський монастир одразу ж став відомим далеко за межами держави (як політичний і громадсько-культурний центр). В ньому, починаючи з XI ст., були ченцями, працювали, у печерах поховані відомі політичні діячі, філософи, перші літописці, іконописці, архітектори.

У Ближніх печерах поховані перший руський педіатр Даміан-зцілитель, перший дерматолог (і іконописець) Аліпій Печерський, перший фармацевт Прохор-лободник та ін. У XI ст. тут існувала перша в Русі лікарня, а перша психотерапевтична клініка, відома в наші часи, була у "келії біснுவатих" у Ближніх печерах, і проіснувала аж до 1918 року.

(Далі буде)

ЧАРІВНІ РУКИ

Руками людина здатна зробити практично все, використовуючи при цьому різноманітні інструменти, пристрої, прилади тощо, виготовлені тими ж таки руками. А от справ, які виконуються голими, як говориться, руками, не так уже й багато. Але всі вони, як правило, життєво надважливі. Недарма і в момент вітання люди подають один одному розкриті руки, долоня до долоні — як знак відкритості, довіри, готовності до мирного спілкування. Серед рук, що поважалися людьми в усі часи й у всіх народів, і руки масажиста. Йому довіряють доторкатися до однієї з найдорожчих частин своєї природи — тіла. Згадуємо же про нього, на жаль, лише тоді, коли воно починає боліти. Отут і настає момент, коли руки масажиста

можуть стати в пригоді, бо за століття такий досвід накопичено, що той, хто вміє майстерно його використовувати, може стати на перешкоді багатьом немічам.

Саме до таких майстрів належить і Григорій Іванович ГОНЧАРУК, фахівець вищого класу, котрий використовує у власній практиці елементи китайського та в'єтнамського масажу. В особливих випадках — і досвід фінських та монгольських технік. Ефект — завжди високий. А якщо використовується ще й мануальна терапія (понад 20 прийомів) та лікувальна фізкультура (ЛФК), то ефективність лікування сягає 95-100 відсотків.

Григорій Іванович — доцент Сумського педінституту, де викладає масаж та ЛФК. Серед хвороб, з якими він успішно бореться: остеохондроз та його різні форми, хвороби суглобів та оніміння рук, ніг, тулуба гіпо- та гіпертонія — і взагалі дуже багато різних хвороб, крім протипоказань щодо масажу. Свого часу працював він масажистом у Ялті та за кордоном — Югославії, Польщі. Отже — досвід неабиякий. Вміння Гончарука визнало й Міністерство охорони здоров'я України, видавши йому відповідну Ліцензію. Його учні успішно працюють в Україні, Німеччині, США, Югославії, інших країнах.

Його чарівні руки — завжди готові допомогти усім свумчанам, які цього бажають.

Катерина ГОЛОВЕНКО

ФІЗИЧНА
РЕАБІЛІТАЦІЯ
ХОЛОДОМ

Весною до мене звернулася за порадою жінка, яка три роки тому перенесла операцію на молочній залозі з приводу онкозахворювання. Скаржилася на різке погіршення стану здоров'я: піднялася температура, вискочили лімфатичні вузли на шиї та під руками, втратила сон. Рентгенофлюорограма свідчила про затемнення на легенях. Вона прочитала мої статті в місцевих газетах і вирішила оволодіти методикою фізичної реабілітації за допомогою холодної води. Купаючись вранці і ввечері, жінка вже через тиждень нормалізувала температуру і сон, а через шість тижнів у неї пройшло запалення лімфатичних вузлів. Затемнення на легенях помітно зменшилося через три місяці.

Суть фізичної реабілітації полягає в тому, що дією лише фізичного фактора без застосування медикаментів хворий видужує в найкоротший строк. Наприклад, коли болить зуб, можна протягом 90 хвилин діяти імпульсним струмом апарату електросна. Через 4-6 годин пухлина на яснах зникає. Гостру нежить найбільш ефективно лікує апарат електропунктури: дія струму 50 мікроампер на точку Ін-Сянь 2 рази по 4 хвилини на багато років захистить вас від неї. Роботу імунної системи найкраще стимулювати вихровим магнітним полем або з допомогою холодної води чи лазерного випромінювання. Ці фактори лежать в основі безмедикаментозного імунологічного лікування, яке простіше назвати фізичною реабілітацією.

Саме з імунологією медики пов'язують надії на перемогу над СНІДом і раком, на позбавлення від грипу, алергій, інших захворювань, які відбирають у людей здоров'я, молодість, працездатність. Вчені встановили, що неможна визнати кваліфікованим лікування хворого, якщо воно не супроводжується виявленням і усуненням імунних розладів. Але ще не існує надійних методів оцінки імунного статусу і діагностики імунологічної недостатності. З крові людини вже виготовляють препарат "інтерферон", за допомогою якого забезпечується імунна профілактика і лікування грипу, ангіни тощо. Відомо також, що при лікуванні хворих на саркому роблять ін'єкції значних доз інтерферону. Правда, хворі в сучасній лікарні про цей препарат можуть лише мріяти. Їм стане в пригоді методика фізичної реабілітації: холодна вода стимулює генерацію власного інтерферону. В кінці 90-х років стало

відомо, що холодні ванни сприяють з'явленню у крові лейкоцитів та лімфоцитів. Останні ж знищують в організмі кокові бактерії (при отиті, гаймориті, фурункульозі та інших гнійних інфекціях), туберкульозну паличку і навіть ракові клітини. Відомо, що надлишок лейкоцитів і лімфоцитів, які виконали "імунологічний нагляд", через 4-6 годин виводиться з організму нирками.

Хочеться дати кілька практичних порад. Якщо вибрати надійну методику, ви ніколи не захворієте від холодної води. Для цього не треба занурюватися у крижану воду з головою. Краще — до підборіддя, і обов'язково витирайтеся рушником. Слід пам'ятати, що після купання в ополонці бажано півгодини зігріватися в ліжку.

Кілька слів хочу сказати про метод холодних ванн, якими сам послуговуюся з 1958 року. Занурюйтесь у воду, температура якої 10-12 градусів, на 1 хвилину. Відтак вийдіть з неї і 3-5 хвилин розтирайте тіло мокрими руками. Повторіть цю процедуру 3 рази. Після третього разу витрітьтеся рушником і на півгодини ляжте в постіль, зігріваючи спину в області поясниці теплом власних рук. Купаючись отак у крижаній воді, за тиждень можна позбутися хронічного бронхіту або гострої форми остеохондрозу.

Холодна вода у ванні — це ваш вірний лікар-голькотерапевт, котрий безпомилково ставить голки приблизно на 700 біологічно активних точках шкіри. Вода стимулює більш ефективну роботу залоз внутрішньої секреції, кровотворної та імунної систем. Ефективна корекція імунітету сприяє позбавленню від багатьох недугів. Ванна — не розкіш, а засіб виживання. Б. Толкачов, наприклад, лікує в Москві за допомогою холодної води астму. Я знаю жінку, котра в сорок років, купаючись в холодній воді, за 4 місяці добилась зниження цукру в крові з 18 до 7,6 одиниць, тобто позбулася цукрового діабету. Стало відомо, що так можна боротися навіть зі СНІДом.

Холодна вода — це ліки, які доступні кожному. Навіть якщо ви вважаєте себе абсолютно здоровою людиною, прийняття холодних ванн вам не завдасть, а покращить функціональну активність практично всіх систем організму і загальмує процеси старіння. Врешті-решт, якщо ви потоваришуєте з холодною водою, вона зробить ваше життя повнокровнішим, цікавішим і спокійнішим. Що ж до останнього: холодна вода зміцнює нервову систему, а від нервів, як відомо, залежить і наш настрій, і наша працездатність, і взагалі атмосфера у наших сім'ях.

Олексій ЛИСЕНКО,

доцент СумДУ, лектор курсу медичної біофізики на медфакультеті.

ВІД СТРУМКА ДО ВОДОСПАДУ...

А НАВПАКИ?

Здобуття Україною незалежності вирішило багато проблем інтелектуальної сфери, але, на жаль, породило й нові. Ця обставина хвилює вчених і політиків, письменників і журналістів, бо з поглибленням кризових явищ стан загострюється. Розглянемо різні аспекти, аби зримо окреслити проблеми інтелектуального характеру за сучасних умов.

Конфлікти учених з владою у застійні роки приводили іноді до зовсім несподіваних результатів. Так, боротьба з радянськими інакомислячими поповнила американські й ізраїльські університети декількома сотнями першокласних спеціалістів. У перебудовні роки "процесс пошел" ще швидше. Тільки в 1989 році, за офіційними даними, з СРСР в країни Заходу виїхало 70 тисяч науковців.

Зараз ідеологічне питання, взагалі-то, знято, але на зміну прийшло інше — економічне. І почався не просто відплив, а масова "втеча мізків". Вона помітно зросла в наші дні, уже з незалежних держав — колишніх республік Союзу.

Колишня ідеологічна самодіяльність — ніщо в порівнянні з сьогодинішнім економічним механізмом видавлювання потрібних кадрів за кордон. Причини цього криються в різниці рівня життя й оплати праці кваліфікованого прошарку науковців за кордоном і у нас. Звернемося до цифр. Оплата праці професора в США за рік складає 150 тисяч доларів, а в Україні — 850 (не тисяч). Співвідношення вражаюче. Можуть заперечити: куди замахнувся! — зрівняв умови в одній з найбагатших країн світу й у державі-немовляті. Все так. Але порівняння з іншими країнами також не на нашу користь. Залишимо в спокої розвинуті європейські країни, поглянемо на колишні соцдержави. Вони також нещодавно стали на шлях реформ. Знову ми програємо. Далеко за прикладами ходити не треба: оплата професора в сусідній Росії в два рази вища, ніж у нас, і складає 140 доларів на місяць. Але й це не межа. Там уже оголошено про нове підвищення окладів науково-педагогічним працівникам. Нам же не виплачена різниця ще з часу останнього підвищення рівня зарплати. Ніхто толком не може зрозуміти: скільки ж він заробляє. Все настільки заплутано, що докопатися до сутності не просто й досвідченому фінансисту.

Яка ж картина в цілому в Україні? У 1994 році витрати на науку за рахунок бюджетних надходжень планувались в розмірі 7 трільйонів крб., а реально склали близько 5,6. В декілька разів скоротився обсяг заказів підприємствами на виконання прикладних проблем. За со-

танні чотири роки частка коштів на науку у валовому національному продукті знизилася з 3,1 до 1,1 відсотка. Якщо передові промислові країни на одного науковця витрачають від 50 до 150 тис. доларів на рік, то Україна — приблизно 0,7 тисяч. Наслідки такого стану невтішні: число наукових кадрів за означений період скоротилось вдвічі, виїхало понад 5 тисяч науковців.

Поглянемо на проблему й з іншого боку. Можна було б пишатися нашою науково-технічною інтелігенцією, на яку за кордоном такий попит. Втім, не поспішаймо. Розвинуті країни не збираються приймати нашу інтелігенцію розпростерши обійми. По-перше, це фізично неможливо, а по-друге, не вигідно, бо кошти на такі дорогі умови праці й побуту економічно вигідніше витратити на запрошення лише еліти, тобто найбільш талановитих і перспективних фахівців.

Як показують соціологічні дослідження в творчих колективах, така еліта формується лише в крупних інтелектуальних угрупованнях і частка її практично в усьому світі однакова — близько 8 відсотків від загального складу наукових працівників. Ось і виходить, що для країни-"імпортера мізків" висока вартість залучення закордонних талантів злишком окупається тим, що не треба витратитись на інвестування підготовки й працевлаштування в 10-12 разів більшого числа — нехай вибачить мені читач — наукових імпотентів. Ну а країні-"експортеру мізків" достатньо втратити цей вузький елітний прошарок, аби вся інша маса кадрів стала займатися лише імітацією творчої діяльності. Чи знають про це в Україні? Гадаю, так. А ось що роблять для того, аби струмок "відпливу мізків" не перетворився у водоспад? На жаль, нічого.

В країнах Заходу давно зрозуміли, що "інвестування в мізки" виявилось значно вигіднішою справою, ніж видобуток нафти, золота, алмазів. Науковомкі галузі народного господарства не лише самі використовують мало сировини й енергоресурсів, але й активно сприяють втіленню енергоресурсозберігаючих технологій в інші, в тому числі й традиційні галузі. А з'явлення в країні великого прошарку високооплачуваних робітників, з їх розвинутими матеріальними й духовними потребами, призвело до стрибка в поєднаних сферах соціального обслуговування, освіти, охорони здоров'я й культури. А також — сприяло підвищенню стійкого платежоспроможного запиту на високоякісні товари. Тому й не дивно, що ще частка СРСР в загальній кількості наукових

кадрів за період з 1975 по 1986 рік знизилася з 24 до 19 відсотків, у той час, як частка США зросла з 23 до 34 відсотків. І цей розрив за останні роки тільки зростає у країнах СНД.

Який же прогноз на майбутнє? Підстав для оптимізму, на жаль, нема. Такий сумний висновок криється не лише в неминучому посиленні "відпливу мізків", але й у більш глибоких причинах. При загальному спаді фондів інвестування в країні відбувається за рахунок відпливу коштів з соціальної сфери та науковомкіх галузей. Тому внутрішній запит на спеціалістів ультракласу падає, в той час, як запит на малокваліфіковану працю лишається на колишньому рівні. Щоб виправити стан, треба якщо не десятиліття, то довгі роки.

Де ж вихід? Частково його можна знайти в альтернативних секторах економіки. Національний капітал, який там формується, зацікавлений, аби перспективна молодь і кваліфіковані кадри залишилися в країні — від цього залежать її майбутні успіхи на світовому ринку. І приклади вже є: Відкриття недержавних вищих і середніх спеціальних закладів, де оплата викладачів відрізняється в кращий бік від аналогічних державних.

Втім, інвестиційна потужність альтернативного сектору поки що замала, аби вирішити поставлені завдання. У таких випадках далекоглядні ділові люди віддають перевагу "підгодовуванню" перспективної наукової і творчої еліти, аби якимось чином закріпити її за собою в розрахунок на кращі часи. Але й це не вирішує проблеми у її багатоплановості. Експорт інтелектуальних ресурсів стає вигідним бізнесом. Так, у Прибалтиці активно працюють агентства-посередники, які пропонують спеціалістам СНД "тимчасові контракти" з західними фірмами. Та що там Прибалтика! У Києві аналогічною діяльністю займається декілька спільних підприємств. Відбирають, природно, найкращих — ті самі 8 відсотків, від яких залежить реальний розвиток науки. Такого роду оголошеннями та пропозиціями заповнені сторінки багатьох газет.

"Струмок мізків" поступово перетворюється у водоспад. Ще не пізно зупинити процес, зробивши зі струмка джерельце, а потім і взагалі припинити течію. Чи використас керівництво країни свій історичний шанс — покаже час. Дуже хочеться сподіватись на це.

В.БУЦЕВИЦЬКИЙ,
професор кафедри соціології.